

Česká republika

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště Brno

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Velké Opatovice, okres Blansko

Pod Strážnicí 499, 679 63 Velké Opatovice

Identifikátor školy: 600 106 349

Termín konání komplexní inspekce: 14. – 16. květen 2003

Čj.:	126 095/03-5092
Signatura:	kl1cw102

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Velké Opatovice, okres Blansko, je příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je Město Velké Opatovice se sídlem Zámek 14, 679 63 Velké Opatovice. Organizace sdružuje základní školu s kapacitou 720 žáků, školní družinu s kapacitou 125 žáků, školní klub s kapacitou 500 žáků a školní jídelnu s kapacitou 600 jídel denně. Ve školním roce 2002/2003 škola poskytuje vzdělání 548 žákům v 24 třídách dle vzdělávacího programu Základní škola, č. j. 16 847/96-2.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy v základní škole, školní družině a školním klubu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy v základní škole, školní družině a školním klubu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, matematika, prvouka, přírodověda, vlastivěda a výtvarná výchova na 1. stupni základní školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v cizích jazycích (anglický, německý) na 1. a na 2. stupni základní školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk a dějepis na 2. stupni základní školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech občanská výchova a rodinná výchova na 2. stupni základní školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů chemie, přírodopis a fyzika na 2. stupni základní školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech matematika a informatika na 2. stupni základní školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve školní družině a školním klubu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V ZÁKLADNÍ ŠKOLE, ŠKOLNÍ DRUŽINĚ A ŠKOLNÍM KLUBU VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výchovně-vzdělávací činnost v základní škole, školní družině a školním klubu zajišťuje celkem 38 pedagogických pracovníků (32 učitelů, 6 vychovatelek – 5 ve školní družině a 1 ve školním klubu), z nichž 9 svým vzděláním nesplňuje podmínky odborné ani pedagogické způsobilosti dané právním předpisem. Ve dvou případech chybí pedagogická způsobilost pro výuku v základní škole. Z pěti vychovatelek školní družiny tři svým vzděláním splňují požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost a dvě si kvalifikaci doplňují. Chod školního klubu je v letošním školním roce personálně zajištěn deseti pedagogickými zaměstnanci školy a šesti

externími spolupracovníky. Jeho činnost organizačně zajišťuje a zároveň řídí a kontroluje vedoucí vychovatelka, která si v současnosti rovněž doplňuje chybějící kvalifikaci studiem.

Výchovná poradkyně je absolventkou kvalifikačního studia pro výchovné poradce, což se pozitivně odrazilo v kvalitě služeb výchovného poradenství ve škole. Úvazky učitelů i vychovatelek jsou vedením školy stanoveny promyšleně, s ohledem na aprobace, vzdělání a zkušenosti jednotlivých pedagogických pracovníků.

Poradními orgány vedení školy jsou pedagogická rada, metodické sdružení učitelů 1. stupně a předmětové komise na 2. stupni. Členové těchto orgánů, včetně vedoucí vychovatelky školní družiny a vedoucí vychovatelky školního klubu, se scházejí pravidelně, jejich činnost je neformální a významně přispívá k bezproblémovému provozu školy a naplňování vzdělávacího programu. Pružné a funkční operativní řízení, jehož nástroje ředitelka školy účelně využívá, navazuje na plánování i kontrolu jednotlivých činností. Vedení školy vytváří dostatečný prostor pro uplatnění iniciativy a tvořivosti pracovníků školy a jejich odborný potenciál je efektivně využíván pro pozitivní vývoj školy. Návrhy a připomínky zaměstnanců jsou předmětem diskuse na pracovních poradách a při pravidelném hodnocení práce jednotlivců ředitelkou školy. Případná opatření a postupy v otázkách týkajících se zkvalitňování výchovně-vzdělávací práce školy a zlepšování personálních vztahů na pracovišti jsou přijímány na základě analýzy aktuálního stavu.

Výchovná poradkyně úzce spolupracuje se školní metodičkou prevence sociálně patologických jevů, soustavně věnuje pozornost žákům se specifickými vývojovými poruchami učení a žákům integrovaným, je v kontaktu s pracovníci pedagogicko-psychologické poradny, poskytuje informace rodičům, učitelům i žákům. Sleduje také oblast volby povolání, spolupracuje s Úřadem práce v Blansku. Problematika prevence sociálně patologických jevů je začleněna do obsahu učiva několika předmětů, zabývají se jí i třídní učitelé v třídnických hodinách. Služby výchovného poradenství a prevence sociálně patologických jevů fungují neformálně a pozitivně ovlivňují vzdělávání a výchovu žáků.

Odbornou a metodickou pomoc začínajícím a nekvalifikovaným učitelům a vychovatelkám zajišťují v souladu s kvalitně vypracovaným plánem uvádějící učitelé a vedoucí vychovatelky. Po uplynutí jednoho školního roku je situace vyhodnocena a na základě této analýzy ředitelka školy rozhoduje o prodloužení či ukončení doby vedení jednotlivých začínajících a nekvalifikovaných vyučujících.

Vedení školy má vypracován plán kontrolní činnosti, který pokrývá všechny oblasti činnosti školy. V plánu jsou obsaženy termíny a osoby zodpovědné za provedení kontroly. Záznamy z realizovaných kontrol a hospitací jsou přehledně vedeny, jsou v nich jasně formulovány případné nedostatky a návrhy opatření k jejich odstranění. S příslušnými pracovníky jsou zjištěné skutečnosti projednány a analyzovány. Kontrolu vedení povinné dokumentace a kontrolu plnění plánovaných činností ve školní družině a školním klubu provádějí vedoucí vychovatelky. Hospitační činnost ve školní družině vykonává zástupce ředitelky pro 1. stupeň, kontrolou činnosti školního klubu je pověřena vedoucí vychovatelka školního klubu. Zobecňování poznatků z kontrolní činnosti a jejich využívání pro další zkvalitňování práce školy není dosud zcela systematické.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá na základě plánu, na jehož zpracování se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci. Po zohlednění priorit je plán projednán na provozní poradě na počátku školního roku a následně se učitelé zúčastňují vzdělávacích akcí dle nabídky. Získané poznatky účastníci seminářů sdělují ostatním členům předmětové komise.

Systém morálního i hmotného stimuluování pracovníků školy je propracovaný a účinný. Do procesu zpracování kritérií pro stanovení nadtarifních složek platu jsou zapojováni všichni

zaměstnanci a odborová organizace. Přidělování osobních příplatků a odměn je realizováno periodicky po vyhodnocení práce jednotlivých pracovníků a probíhá v souladu s těmito kritérii. Systém pravidelného sebehodnocení školy je zaveden. Každého půl roku je vyhodnocováno plnění plánu práce školy. Na konci školního roku vedoucí předmětových komisí, uvádějící učitelé, výchovná poradkyně, metodik prevence, vedoucí vychovatelky školní družiny a školního klubu předávají ředitelce školy písemné zhodnocení činnosti příslušného úseku. Tyto materiály slouží jako podklady pro zpracování výroční zprávy o činnosti školy.

Chod školy je upraven kvalitně zpracovaným organizačním řádem, který stanoví organizační strukturu školy, podrobně vymezuje kompetence všech kategorií pracovníků a jsou v něm formulovány zásady řízení školy. Dokument byl projednán s odborovou organizací. Promyšlená a systematická spolupráce pracovníků školního klubu s vychovatelkami školní družiny, učiteli i vedením školy se pozitivně promítá do činnosti celé školy i jejích součástí. Úroveň zpracování *Školního řádu ZŠ Velké Opatovice* je příkladná. Řád vymezuje práva a povinnosti žáků i zákonných zástupců, vhodně usměrňuje výchovně-vzdělávací proces a obsahuje všechna ustanovení daná příslušným právním předpisem. Organizaci a činnost školní družiny a školního klubu upravují přehledně zpracované řády, které obsahují pravidla chování žáků při pobytu v těchto zařízeních. Jednotlivá ustanovení *Řádu školní družiny a vnitřního řádu (režimu) ŠD* jsou formulována jasně, konkrétně a výstižně. Počty žáků zapsaných ve školní družině byly v době konání inspekce v souladu s příslušnými právními předpisy. Ve školním klubu jsou dva zájmové útvary naplněny vyšším počtem žáků, než povoluje příslušná vyhláška (*Sportovní hry – 32 žáků, Florbal I – 33 žáků*). Zájmové útvary navštěvují žáci 1. i 2. stupně základní školy. Žáků 2. stupně, pro které je klub podle příslušného právního předpisu zřizován, je celkem 115 (27,38 % z celkového počtu), zbytek tvoří žáci 1. stupně. Výuka ve škole probíhá podle stabilního rozvrhu hodin, při jehož sestavování byly respektovány psychohygienické zásady. Délky přestávek jsou v souladu s vyhláškou o základní škole. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002 je zpracována a poskytuje dostatečné množství informací o škole.

Vnitřní informační systém je propracovaný a zajišťuje včasný a úplný přenos informací mezi vedením školy, zaměstnanci i žáky (porady, osobní kontakty, školní rozhlas, nástěnky na chodbách, informační letáky, nástěnka ve sborovně). Vedoucí vychovatelky spolupracují s vedením školy, účastní se porad a přenášejí potřebné informace svým kolegyním. Žáci jsou informováni především třídními učiteli. Významnou roli při přenosu informací mezi vedením školy a žáky má žakovský parlament. Funkční je rovněž vnější informační systém. Rodiče jsou informováni o chování a výsledcích vzdělávání a výchovy svých dětí prostřednictvím žakovských knížek, deníčků a na třídních schůzkách. Veřejnosti je činnost školy prezentována v místním tisku a zřizovatel je o školské problematice pravidelně informován písemnými zprávami a při osobních kontaktech s pracovníky či vedením školy. Spolupráce se zřizovatelem je neformální, vstřícná a oboustranně prospěšná, stejně jako spolupráce se Sdružením rodičů dětí a přátel školy, se ZŠ v Cetkovicích a místními mateřskými školami.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy umožňují efektivní realizaci vzdělávacího programu a jejich úroveň je na základě zjištěných skutečností celkově velmi dobrá.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V ZÁKLADNÍ ŠKOLE, ŠKOLNÍ DRUŽINĚ A ŠKOLNÍM KLUBU VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Budova školy je pavilónového typu (pavilony A - E). Součástí školy je sportovní areál zahrnující dvě hřiště s umělým trávnikem, bazén, školní zahradu a skleník. Pro výchovně-vzdělávací práci kromě kmenových učeben slouží tělocvična, cvičná plavecká učebna, učebny výpočetní techniky, informační centrum, odborná učebna fyziky, chemie, hudební výchovy, výtvarné výchovy, přírodopisu a pět místností pro činnost školní družiny.

Vzhledem k počtu žáků ve třídách jsou prostorové podmínky pro výuku na 1. stupni velmi dobré. Na 2. stupni jsou ve školním roce 2002/2003 některé z odborných učeben (chemie, fyzika) využívány jako kmenové třídy. Vybavení tříd většinou starším školním nábytkem je funkční. Estetické a podnětné učební prostředí, zejména na 1. stupni, je pro žáky výrazným prvkem motivujícím k učení. Z hlediska funkčních, estetických a psychohygienických podmínek je pracovní prostředí pro žáky i učitele velmi pěkné a příjemné.

Pro výuku cizích jazyků není ve škole zřízena odborná učebna. Všechny hospitované hodiny anglického a německého jazyka probíhaly v kmenových třídách, které byly prostorné, čisté, avšak z hlediska výuky cizích jazyků málo podnětné. Absence odborné učebny a s tím související přesuny žáků i učitelů v rozsáhlém areálu školy komplikovaly využívání pomůcek v hodinách. Informatice se vyučuje ve dvou učebnách. Výkon počítačů umístěných ve starší učebně neumožňuje plné využití dostupného programového vybavení. V druhé učebně, dodané v rámci programu Internet do škol, je 12 počítačů propojených v síti, tiskárna a skener. Žákům i učitelům je zde k dispozici Internet, který mohou využívat i v době mimo vyučování. V odborných učebnách chemie a fyziky nejsou rozvody plynu, elektřiny ani vody. Praktické činnosti žáků jsou realizovány ve specializovaných laboratořích.

Vybavení školy učebnicemi, učebními pomůckami a pomocnými pracovními materiály je na 1. stupni velmi dobré. Žáci používají schválené učebnice, při jejichž výběru vyučující vycházejí z požadavků vzdělávacího programu. Učební pomůcky, které jsou sice starší, ale plně funkční, jsou učiteli využívány. Audiovizuální technika je umístěna jen v některých třídách, v případě potřeby je přemísťována. Stávající vybavení kabinetů anglického a německého jazyka učebnicemi, staršími učebními pomůckami a slovníky, učebními texty a pracovními materiály je na průměrné úrovni. Každý vyučující anglického a německého jazyka má k dispozici magnetofon a audionahrávky k textům v používané učebnici. Názornost výuky matematiky na 2. stupni je zajištěna základními dvojrozměrnými i trojrozměrnými pomůckami. Učební pomůcky pro výuku přírodovědných předmětů jsou většinou starší. Vybavení školy učebnicemi a pomůckami (přehledy gramatických jevů, knižní publikace, cvičebnice, mapy, atlasy, videonahrávky, gramofonové desky apod.) pro výuku českého jazyka, dějepisu, rodinné výchovy a občanské výchovy na 2. stupni je rovněž na průměrné úrovni. Knihovna, tvořící nedílnou součást informačního centra, je dobře zásobena jak beletrií, zejména z oblasti doporučené mimočítankové četby, tak i odbornými publikacemi, slovníky, encyklopediemi, časopisy.

Školní družina má pro svou činnost vyčleněny vlastní prostory, které svým vybavením a uspořádáním odpovídají potřebám dětí mladšího školního věku. Prostorů třídy je estetické a podnětné. Nábytek v učebnách je starší, ale funkční. Výzdobu učeben tvoří převážně výtvarné práce a výrobky dětí. Audiovizuální technika, která není umístěna ve všech třídách školní družiny, není příliš často využívána. Vychovatelky s ohledem na zdravý vývoj dětí dávají přednost pobytu dětí venku. Základní učební pomůcky, společenské hry, stavebnice a hračky mají žáci k dispozici. Sortiment hraček a her je průběžně a účelně doplňován na základě

požadavků vedoucí vychovatelky a podle finančních možností školy. Pro zájmové a odpočinkové činnosti využívá školní družina také další prostory školy (knihovna, tělocvična, hřiště, bazén).

Součástí školy je také školní klub, který ke své činnosti využívá za stanovených podmínek všechny prostory školy včetně jejich vybavení a zařízení. Samostatná místnost pro volné spontánní aktivity realizované v rámci činnosti školního klubu není dosud zřízena. Materiální podmínky školní družiny a školního klubu z hlediska prostorového i z hlediska vybavenosti pomůckami jsou na velmi dobré úrovni.

Výrazným nedostatkem v oblasti materiálního zabezpečení výuky ve škole je malé množství moderní audiovizuální techniky, zejména na 2. stupni.

Využití pomůcek i audiovizuální techniky vedení školy průběžně sleduje a hodnotí. Na základě zjištěných nedostatků dosud nebyla přijímána systematická opatření v této oblasti. Pozornost vedení školy byla dosud soustředěna na nutnost realizace finančně náročných akcí, podmiňujících funkčnost celého areálu školy. Této skutečnosti odpovídá i plánování v oblasti materiálně-technických podmínek, které je zaměřeno více na zajištění samotného provozu školy (např. postupná výměna osvětlení v učebnách, rekonstrukce strojovny bazénu), než na její vybavení audiovizuální technikou, případně dalšími pomůckami.

Materiálně-technické podmínky školy umožňují realizaci vzdělávacího programu a jsou celkově na průměrné úrovni.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V ZÁKLADNÍ ŠKOLE

Realizace vzdělávacího programu

Realizovaný vzdělávací program je v souladu s Rozhodnutím MŠMT, č. j. 13 683/02-21, kterým se mění zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 5. 6. 2002, s účinností od 1. 6. 2002.

Výuka v základní škole je organizována v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola, č. j. 16 847/96-2. Učivo ve všech hospitovaných hodinách korespondovalo s učebními osnovami.

System kontrol naplňování učebních plánů a osnov je zaveden. Plnění přijímaných opatření je sledováno, vyhodnocováno a zjištěné poznatky jsou využívány při plánování činnosti školy.

System kontroly naplňování učebních plánů a učebních osnov je účinný a funkční.

Škola má jasné koncepční záměry v oblasti personálního zabezpečení výuky, včetně péče o odborný růst pedagogického sboru, v oblasti řízení a propagace školy, výchovy žáků a zkvalitňování výuky, v oblasti materiálně-technického zabezpečení výuky a zlepšování pracovních podmínek. Přestože systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je promyšlený a učitelé se účastní řady vzdělávacích akcí, koncepční záměry v oblasti modernizace výuky a využívání alternativních forem a metod práce, se nedaří v některých předmětech zcela důsledně naplňovat.

Pedagogické záměry školy jsou jasné, vycházejí z podrobné analýzy aktuálního stavu a jsou postupně naplňovány.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, matematika, prvouka, přírodověda, vlastivěda a výtvarná výchova na 1. stupni základní školy

Převážná část učitelů, u nichž byla realizována hospitace, svým vzděláním splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dané příslušnou vyhláškou, což se pozitivně promítalo do kvality sledované výuky.

Vstupní a průběžná motivace, která byla volena s ohledem na probírané učivo, umožňovala vyučujícím zaujmout žáky pro školní práci. Převaha pozitivního hodnocení práce a výkonu žáků ze strany učitele přispívala k podpoře vnitřní motivace žáků k učení. Při společné nebo vzájemné kontrole, vlastní sebekontrole a průběžně sdělovaném hodnocení získávali žáci zpětnou vazbu o své úspěšnosti. Práci žáků hodnotili učitelé objektivně. Sebehodnocení nebo vzájemné hodnocení pracovních výsledků byly v hospitovaných hodinách spíše jevem ojedinělým. Závěrečné hodnocení činností žáků ve vyučování prováděné vyučujícím mělo v některých případech jen formální charakter. V menší části hospitované výuky bylo realizováno adresné a zdůvodněné hodnocení, které žákům poskytovalo zpětnou vazbu o míře jejich úspěšnosti.

Funkčně zpracované časově-tematické plány pro jednotlivé předměty i ročníky zajišťují kontinuitu výuky. Odpovědná a pečlivá bezprostřední příprava učitelů na výuku, metodická promyšlenost a návaznost na probrané učivo se pozitivně promítaly do plynulé organizace hodin a logické návaznosti realizovaných činností. Stanovené vzdělávací cíle byly přiměřené věku žáků i jejich možnostem. Většinou je učitelé vymezovali konkrétně a s ohledem na to, co se mají žáci v průběhu hodiny naučit.

Činnostní pojetí vyučování, při kterém žáci získávali nové vědomosti a dovednosti převážně vlastní činností, se stříдалo s frontálním stylem výuky. Pokud se při výuce častěji střídaly různé formy činností a současně učitelé pamatovali i na relaxaci, žáci se aktivně zapojovali, pracovali s chutí, spolupracovali mezi sebou a přirozeně mezi sebou komunikovali. V případě frontální výuky vycházela aktivita především z učitele. Znalosti žáků byly prověřovány různými formami většinou v úvodu vyučovacích hodin. Otázky pokládané učiteli při opakování učiva nebyly zaměřeny pouze na pamětní osvojení učiva, ale také na pochopení vzájemných vztahů a souvislostí. V českém jazyce v hodinách čtení kladli učitelé důraz na upevňování čtenářských dovedností a správnou techniku čtení (intonace, melodie, plynulost) s porozuměním. Výchovně využívali obsahu čtených článků z čítanky, poznatků žáků z doplňkové četby, rozvíjeli dovednost orientace v přečteném textu, v následných rozhovorech zjišťovali porozumění a pochopení přečteného textu. Vyjadřovací schopnosti žáků byly na velmi dobré úrovni. Při psaní byl kladen důraz na bezchybný opis textu. Pozornost byla věnována i dodržování správných návyků při psaní. Úvod hodin matematiky byl věnován upevňování zručnosti v numerickém počítání. Metodicky správně vedeným výkladem nového učiva, zařazením skupinové práce včetně jejího vyhodnocení, poskytnutím možnosti volby z různých typů cvičení bylo u žáků rozvíjeno logické myšlení, matematická představivost, smysl pro spolupráci a odpovědnost za splněný úkol. V hodinách, kde převažovala písemná práce spojená s procvičováním probíraného učiva, šlo spíše o mechanické řešení numerických příkladů bez dalšího využití. V naukových předmětech (prvouka, přírodověda, vlastivěda) navazovali učitelé při výkladu nového učiva na dříve získané znalosti a dovednosti i na praktické zkušenosti žáků z běžného života. Nové poznatky vyvozovali společně se žáky na základě pozorování při prováděném pokusu a s využitím názorného materiálu tak, aby usnadnili žákům pochopení nového učiva. Po společném shrnutí učiva většinou následoval stručný zápis do sešitů. V hodinách výtvarné výchovy, které měly výrazně činnostní charakter, vyučující cíleně

vytvářela prostor pro osobnostní a sociální rozvoj žáků, soustavně upevňovala jejich sebedůvěru a sebeúctu. V rámci vzájemného hodnocení práce a sebehodnocení byli žáci vedeni k hledání a objevování, používání vlastních postupů a k toleranci.

Využíváním rozmanitých metod a forem práce v hodinách a individuálním přístupem k jednotlivcům učitelé vytvářeli pro žáky příznivé pracovní klima. Častou obměnou jednotlivých činností, vhodně zařazenými relaxačními prvky i vytvářením příjemné pracovní atmosféry se dařilo ve většině vyučovacích hodin eliminovat únavu žáků během výuky.

Názornost, podnětnost a velmi dobrá estetická úroveň většiny tříd, ve kterých výuka probíhala, pozitivně ovlivňovaly vnitřní motivaci žáků k učení. K procvičování učiva a k podpoře názornosti výuky učitelé používali nakopírované pracovní materiály, běžné učební pomůcky, z nichž některé si vyrábějí sami (kartičky se slovy, s příklady, různý obrazový materiál, mapa). Didaktická technika nebyla ve sledovaných hodinách využita.

V hospitovaných hodinách se žáci chovali a pracovali podle dohodnutých pravidel. Zadané úkoly plnili většinou správně a včas a reagovali na všechny podněty ze strany vyučujících. Komunikace byla spontánní a dotýkala se vždy probíraného učiva. Během výuky se žáci učili spolupracovat jak s učiteli, tak mezi sebou, tolerovat názory svých spolužáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve výše uvedených předmětech na 1. stupni byly celkově velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v cizích jazycích (anglický, německý) na 1. a na 2. stupni základní školy

Výuka anglického a německého jazyka byla hospitována u 6 vyučujících, z nichž 3 svým vzděláním splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti požadované příslušnou vyhláškou, 1 učitelka nesplňuje podmínky pedagogické způsobilosti a ve dvou případech chybí způsobilost odborná i pedagogická. Cizí jazyk v aprobaci nemá nikdo z nich. Tato nepříznivá situace v oblasti personálního zabezpečení výuky cizích jazyků se v hospitovaných hodinách negativně odrazila v organizaci hodin zejména po stránce metodické (ve vyšších ročnících) a částečně i po stránce odborné, poněvadž převážná část sledované výuky byla příliš výrazně propojena s mateřským jazykem.

Vstupní motivace žáků byla nevýrazná, většinou spočívala ve sdělení náplně hodiny a o užitečnosti probíraného učiva se žáci dozvídali až v průběhu výuky. Rovněž motivace průběžná byla vyučujícími poněkud podceňována a byla uplatňována v menší míře. Učitelé se většinou soustředili na předávání konkrétních informací, nenavazovali na praktické zkušenosti žáků a učivo neaktualizovali. Výjimečně uvedli příklady z praxe. Znalosti a dovednosti žáků, převážně z oblasti gramatiky, byly prověřovány formou společného frontálního opakování, krátkých testů a individuálního zkoušení. Klasifikace výkonu žáků byla objektivní, ojediněle i zdůvodněná. K sebehodnocení či k hodnocení práce ostatních byli žáci vedeni jen v malé části sledované výuky. Rovněž shrnutí probraného učiva, hodnocení výkonu jednotlivců nebo analýza častých chyb na konci hodiny byly realizovány zřídka.

Výuka cizích jazyků ve škole probíhá dle tematických plánů, které učitelé zpracovali na základě učebních osnov. Tyto plány zajišťují kontinuitu výuky mezi jednotlivými ročníky a současně zabráňují obsahové duplicitě učiva. Perspektivně je výuka anglického i německého jazyka plánována v rámci činností předmětové komise, jejímiž členy jsou učitelé vyučující cizí jazyk na 1. i na 2. stupni. Některé tematické plány mají poněkud formální charakter. Žáci školy se nezúčastňují žádných olympiád či jiných soutěží v anglickém ani německém jazyce. Bezprostřední příprava všech učitelů na jednotlivé hodiny byla pečlivá a zodpovědná.

Stanovené výukové cíle byly reálné a v průběhu hodiny byly postupně plněny. V menší části sledované výuky jejich poněkud nepřesná formulace komplikovala vyučujícím kontrolu a vyhodnocení míry jejich naplnění.

Struktura všech hospitovaných hodin odpovídala věku žáků a stanoveným výukovým cílům. Organizační pokyny vyučujících byly jasné a srozumitelné. Většinou, zejména ve vyšších ročnících, byly zadávány v mateřském jazyce, což narušovalo cizojazyčnou atmosféru. Ve třídách na 1. stupni vyučující převážně využívali rozmanitých forem a metod práce, zařazovali práci ve skupinách, ve dvojicích, v jedné hodině byla využita i dramatizace. U starších žáků byly hodiny spíše stereotypní, výuka byla vedena frontálně, bez aktivního zapojení žáků do procesu učení a s přílišným důrazem na gramatické a lexikální zvládnutí učiva. V převážné části hospitované výuky žáci nebyli vedeni k používání cizího jazyka v běžných situacích každodenního života, činnostní a zejména komunikativní charakter výuky cizích jazyků byl opomíjen. Žáci měli potíže při samostatném projevu v cizím jazyce, při diskusi a při formulaci otázek i odpovědí. Učebnice a sešity byly používány účelně, ve většině hodin byly využity magnetofonové nahrávky k poslechu cizojazyčných textů.

Všechny hospitované hodiny anglického i německého jazyka probíhaly v kmenových třídách, jejichž podnětnost vzhledem k výuce cizích jazyků byla většinou na nižší úrovni. U mladších žáků byly psychohygienické zásady většinou respektovány. Ve vyšších ročnících byla často opomenuta relaxace, učitelé nereagovali včas na nastupující únavu žáků, nestřídali dostatečně často metody a formy práce a pracovali pak se žáky unavenými a méně soustředěnými na probíranou látku. Zařazení hodin cizích jazyků do rozvrhu a tempo výuky byly v souladu s psychohygienickými požadavky.

Materiální podpora výuky u mladších žáků byla velmi dobrá. Učitelé účelně využívali učebnice, pracovní sešity, audionahrávky, kartičky a nakopírované materiály. Ve vyšších ročnících se často omezili na učebnice, sešity, tabuli, případně nahrávku textu. Jiná didaktická technika či další materiály k podpoře názornosti výuky použity nebyly. Využívání pomůcek v hodinách cizích jazyků je limitováno průměrným vybavením kabinetů anglického i německého jazyka a v nemalé míře i absencí odborné učebny jazyků.

Výuka probíhala v klidné pracovní atmosféře, dohodnutá pravidla jednání byla oboustranně dodržována. Komunikace mezi učiteli a žáky byla založena zejména na kladení otázek ze strany vyučujících a na stručných odpovědích žáků. Ke komunikaci a interakci mezi žáky navzájem většinou nebyl učitelé vytvářen dostatečný prostor.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém a německém jazyce byly celkově na průměrné úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk a dějepis na 2. stupni základní školy

Výuku sledovaných předmětů zajišťuje šest vyučujících, kteří mají vyučovaný předmět v aprobaci. Tato skutečnost příznivě ovlivnila průběh vyučování. Absence pedagogické způsobilosti u dvou z nich se negativně neprojevila.

Cílená vstupní motivace nebyla zařazena ani v jedné z navštívených hodin, avšak v průběhu výuky byli žáci motivováni jak uváděním příkladů z praxe, navazováním na vlastní zkušenosti, tak i povzbuzováním a pochvalou, což se odrazilo v jejich zájmu o práci a snaze o dobré výsledky. Klasifikace neproběhla v žádné hodině, ale žáci byli průběžně slovně hodnoceni za dílčí výkony. V několika případech dostali příležitost i ke vzájemnému hodnocení a sebehodnocení, zejména při skupinové práci.

Výchozím materiálem pro dlouhodobé plánování jsou tematické plány, které jsou koordinovány v předmětových komisích. Jejich obsah odpovídá osnovám, i když některé pasáže nejsou zcela průkazně deklarovány (v literární výchově jsou témata řazena podle obsahu čítanky, v dějepise je málo prostoru věnováno nejnovějším dějinám). Příprava všech učitelů na vyučování byla pečlivá po stránce rozvržení obsahu učiva a výběru metod, v menší míře se však vyučující zabývali stanovením cílů z hlediska rozvoje kompetencí žáků.

Kromě jedné hodiny, v níž se psala kontrolní slohová práce, volili vyučující takové metody, při nichž byli žáci vtaženi do procesu učení a aktivně se podíleli na vyvozování nových poznatků. Často byla zařazována skupinová práce, při níž žáci vyhledávali informace z textu (v jedné hodině dějepisu i z textů cizojazyčných), pracovali s doplňkovou literaturou a řešili předem připravené úkoly. Při prezentaci výsledků se však vždy nepodařilo udržet pozornost ostatních žáků ve třídě.

Všechny sledované hodiny se konaly v kmenových třídách, které svým vybavením splňují psychohygienické požadavky. Vyučující střídali činnosti tak, aby předcházeli stereotypní zátěži a tím i únavě žáků. Při samostatné práci však někdy nebyla respektována potřeba soustředění a neustálé připomínky učitele žáky spíše rušily. Prostředí tříd bylo jen spoře oživeno obrázky a žákovskými pracemi. Z hlediska výuky českého jazyka a dějepisu nebylo příliš podnětné.

Žáci jsou vybaveni vhodnými učebnicemi, se kterými ve většině hodin také pracovali. K dispozici měli rovněž další příručky (Pravidla českého pravopisu, slovníky), pracovní listy a kartičky s úkoly. Didaktická ani audiovizuální technika pro lepší názornost a efektivitu vyučování použita nebyla.

V hodinách, v nichž převažovala skupinová práce, měli žáci vytvořeny velmi dobré podmínky pro vzájemnou komunikaci. Při prezentaci výsledků také v některých třídách prokazovali, že jsou schopni samostatně formulovat myšlenky, zdůvodňovat své závěry. To se však nedařilo v případech, že byly úkoly zadány příliš jednoznačně a vyžadovaly pouze jednoslovné odpovědi. Vlivnost a vstřícnost učitelů vytvářela ve většině hodin příjemnou pracovní atmosféru, žáci respektovali dohodnutá pravidla chování. Verbální projevy učitelů byly kultivované.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a v dějepise byly celkově velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech občanská výchova a rodinná výchova na 2. stupni základní školy

Většina učitelek, které vyučují daným předmětům, splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dané právním předpisem. Absence pedagogické způsobilosti pro výuku na základní škole u jedné z nich neměla na výuku negativní vliv.

Vstupní motivace byla většinou nahrazena sdělením obsahu hodiny, případně opakováním předcházejícího učiva. V průběhu hodin byli žáci motivováni spojováním nových poznatků s možností jejich použití v praxi, využíváním vlastních zkušeností, v několika případech i pozitivním hodnocením a povzbuzováním. Ke vzájemnému hodnocení ani sebehodnocení žáci vedeni nebyli. Kontrolou žákovských knížek byla v obou předmětech zjištěna malá četnost známek, převážně pouze z testů.

Dlouhodobé plánování výuky občanské výchovy a rodinné výchovy koordinuje předmětová komise, která také sleduje zařazování aktuálních témat (sociálně patologické jevy, volba povolání). Bezprostřední příprava vyučujících na výuku byla pečlivá, zahrnovala jak rozvržení učiva, tak výběr odpovídajících metod. Stanovené cíle obsahovaly nejen poznávací složku, ale i hodnotové postoje, k jejichž vytváření byli žáci vedeni.

V hodinách, které byly pojaty jako proces vytváření postojů žáků, se dařilo lépe připravit učební situace. Žáci se do nich jednotlivě nebo ve skupinách zapojovali, ochotně řešili úkoly a porovnávali svá řešení. Výsledky tak mohly být společně shrnuty a zobecněny. Tam, kde se vyučující snažila pouze předat poznatky, byli žáci pasivní, jejich činnost se omezila na četbu z učebnice a opisování zápisů z tabule do sešitů. Ani anketa zařazená na konci hodiny nedokázala pak žáky dostatečně aktivizovat.

Prostorné, světlé třídy umožňovaly dodržování psychohygienických zásad. K velmi dobrým psychohygienickým podmínkám výuky v menší části sledovaných hodin přispívalo i dostatečně časté střídání činností žáků. Naopak stereotypní práce bez možnosti relaxace měla za následek nástup únavy a nepozornosti žáků. Z hlediska vyučovaných předmětů byly třídy zcela nepodnětné.

Pro občanskou výchovu jsou žáci vybaveni schválenými učebnicemi, v rodinné výchově mají učebnice k dispozici pro práci ve škole. Kromě formuláře pracovní smlouvy nebyly další materiály ani pomůcky v žádné ze sledovaných hodin použity.

V těch hodinách, které byly založeny na aktivitách žáků, se dařilo vytvářet prostor pro komunikaci žáků s učiteli i částečně mezi žáky navzájem. Vyjadřování žáků bylo sice stručné, ale výstižné. Žáci byli vedeni k srozumitelné formulaci vlastních názorů. V případech, kdy převládala verbální aktivita učitele, žáci odpovídali pouze jednoslovně, nesouvisle a bez většího zájmu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech občanská výchova a rodinná výchova byly celkově průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů chemie, přírodopis, fyzika na 2. stupni základní školy

Všichni učitelé, v jejichž hodinách se hospitace uskutečnily, prokázali potřebné odborné znalosti. Absence odborné a pedagogické způsobilosti u jedné vyučující se projevila v méně vhodném organizování vyučovací hodiny a v malé pozornosti věnované upevňování probíraného učiva.

Vstupní motivace byla ve většině sledovaných přírodovědných předmětů nevýrazná. Významnou roli v zapojení žáků do výuky sehrála jejich průběžná motivace. Nejvyšší úroveň měla v hodinách přírodopisu, nejnižší v hodinách chemie. Učitelé většinou využívali mezipředmětových vztahů a navazovali na dříve získané poznatky a osobní zkušenosti žáků. V menší části výuky přírodopisu se dařilo žáky aktivizovat využitím kooperativních technik při opakování a procvičování učiva. Průběžné hodnocení výkonů žáků bylo většinou nevýrazné, v menší části výuky zcela chybělo. Klasifikace žáků byla objektivní, zřídka však zdůvodněná, chybělo konkrétní zhodnocení žákova výkonu. K sebehodnocení a vzájemnému hodnocení vedli učitelé žáky ojediněle, pouze v hodinách přírodopisu.

Výukové cíle byly většinou stanoveny z pohledu učitele, méně již zohledňovaly znalosti a dovednosti, kterých měli žáci v průběhu sledované výuky dosáhnout. Nesprávné vymezení cíle negativně ovlivnilo část sledované výuky fyziky a zejména chemie. Příprava vyučujících na výuku byla převážně pečlivá. Menší důslednost se projevila při plánování práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, která byla na nižší úrovni.

V průběhu hospitovaných hodin dominovaly frontální výukové postupy, v přírodopisu řízený rozhovor, ve fyzice a chemii výklad učitele. Zařazená skupinová práce zvýšila efektivitu výuky zejména přírodopisu. Logické myšlení žáků bylo rozvíjeno v hodinách přírodopisu, částečně fyziky. V chemii byly nové poznatky žákům převážně jen sdělovány. Práce s chybou byla

zařazena pouze v hodinách přírodopisu, kde to umožnila příkladná úroveň komunikace a interakce mezi učitelkou a žáky. V hodinách chemie a fyziky byla malá pozornost věnována upevňování a procvičování probíraného učiva. Učitelé tak většinou nezískali dostatečnou zpětnou vazbu o míře jeho pochopení a osvojení jednotlivými žáky. Organizace výuky a užité metody a formy práce nezohledňovaly rozdílné potřeby žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Tempo výuky ve všech hospitovaných hodinách bylo přiměřené, obecné psychohygienické zásady byly dodržovány. Relaxaci žáků v převážné části výuky zabezpečilo dostatečně časté střídání metod a forem práce.

Dostupné pomůcky i učebnice byly využity převážně efektivním způsobem. Odborné učebny většinou nevytvářely dostatečně podnětné prostředí, s výjimkou přírodopisu a jedné hodiny chemie, která se uskutečnila v chemické laboratoři.

Hospitovaná výuka probíhala v prostředí vzájemné důvěry. Většina učitelů měla k žákům pěkný vztah. Tradiční styl výuky ve větší části hodin a dominující role učitele nevytvářely dostatečný prostor pro rozvoj komunikativních dovedností všech žáků. Výjimkou byly hodiny přírodopisu, kde žáci s učitelkou ochotně komunikovali a vyjadřovali své názory.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy byly vzhledem ke všem sledovaným jevům v chemii a fyzice na průměrné, v přírodopisu na velmi dobré úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a informatice na 2. stupni základní školy

Matematice i informatice vyučují učitelky, které svým vzděláním splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, což se pozitivně odrazilo v kvalitě sledovaných hodin.

Na počátku jednotlivých hodin se jen ojediněle dařilo žáky vhodně motivovat. Výjimečně učitelky sdělily žákům alespoň cíl hodiny. Mnohem účinněji byla uplatňována motivace průběžná. Žáci byli k práci a k účasti ve vyučovacím procesu motivováni aktualizací učiva, pozitivním povzbuzováním ze strany učitelů a zejména možnostmi praktického využití probíraného učiva. Výkony žáků byly klasifikovány objektivně.

Stanovené výukové cíle odpovídaly aktuálnímu složení jednotlivých tříd a byly v souladu se zásadou soustavnosti a spojení teorie s praxí. Učivo bylo vyučujícími rozpracováno do tematických plánů, které korespondují s učebními osnovami. Učitelky měly výuku připravenou jak po stránce organizační, tak po stránce materiálního zabezpečení.

Vzhledem k věku žáků a probíranému učivu byly ve sledovaných hodinách většinou využívány vhodné a efektivní metody a formy práce. Občas zařazená frontální výuka, obohacená aktivní spoluprací učitelek se žáky, nesnižovala efektivitu výuky a respektovala činnostní pojetí vzdělávacího programu. Dostatečný časový prostor byl věnován samostatnému učení žáků, procvičování a upevňování učiva a jeho aplikaci na praktických úlohách. Při samostatné práci žáků učitelky využívaly čas na individuální práci se žáky s poruchami učení, žáky integrovanými a žáky, kteří jejich pomoc a radu potřebovali. Méně často byla zařazována práce ve skupinách. Učitelky v hodinách matematiky promyšleně volily postupy od konkrétního číselného příkladu k vyvození obecného vzorce, vedly žáky k odhadu výsledků, k diskusi o řešení úlohy, zapojovaly všechny žáky do procesu učení a cíleně rozvíjely logické myšlení žáků a jejich komunikativní i sociální dovednosti. Při práci s učebnicemi a dalšími pracovními texty se žáci učili vyhledávat potřebné informace a provádět rozbor úkolů před jejich řešením. Dostatečný počet počítačů v hodinách informatiky umožňoval samostatnou činnost většiny jednotlivých žáků (jen u 3 počítačů pracovali ve dvojicích). Výukový cíl (tvorba vlastní

stránky) byl postupně naplňován prostřednictvím dílčích úkolů. Vyučující kontrolovala práci žáků a radou je vedla ke správnému vyřešení úkolu.

Učitelky většinou dostatečně často střídaly metody a formy práce, čímž výrazně omezily negativní vliv narůstající únavy žáků a pokles jejich pozornosti. K tomu přispívala i samostatná práce žáků realizovaná vlastním tempem.

Kmenové třídy (ve kterých probíhaly hodiny matematiky) byly vybavené dvourozměrnými názornými pomůckami, které učitelky v průběhu výuky využívaly. Názornost výuky matematiky byla podporována i dalšími vhodnými pomůckami, včetně těch, které si vyučující zhotovily samy. Vzhledem k tomu, že učebny pro výuku informatiky mají kvalitativně rozdílné vybavení, skupiny žáků se v učebnách střídají. V učebně se staršími a méně výkonnými počítači byla materiální podpora výuky na nižší úrovni.

Ve všech hospitovaných hodinách byla příjemná pracovní atmosféra. Vyučující rozvíjely komunikativní dovednosti žáků, vedly je k užívání odborné terminologie, sledovaly a usměrňovaly také rozvoj vzájemných vztahů mezi žáky a rozvoj pozitivních vlastností osobnosti žáka.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy byly v matematice i v informatice celkově na velmi dobré úrovni.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Vedení školy se podrobně zabývá zjišťováním výsledků vzdělávání a výchovy. Používá k tomu komerčních testů, které jsou zadávány v 5. (český jazyk a matematika) a 9. ročníku (český jazyk, matematika a cizí jazyky). Kromě toho jsou výsledky výchovně-vzdělávací práce školy zjišťovány rovněž prostřednictvím vlastních evaluačních nástrojů – čtvrtletních prověrek, které připravují a vyhodnocují předmětové komise. Ty sledují nejen dosažený průměr hodnocení, ale především provádějí jevovou analýzu a navrhují opatření. Každoročně je úroveň žáků zjišťována i vstupními prověrkami v 6. ročníku.

Prostřednictvím Sdružení pro ekologickou výchovu Tereza je škola již 5 let zapojena do mezinárodního projektu GLOBE, v jehož rámci žáci provedli asi 1400 měření. Kromě toho také pracují na krátkodobých projektech v přírodovědných předmětech.

O kvalitě vzdělávání a výchovy ve škole svědčí i široká účast žáků v soutěžích a olympiádách. Řešitelé olympiád z matematiky, fyziky, zeměpisu, Pythagoriády a účastníci řady dalších soutěží výtvarných a zejména sportovních byli úspěšní na okresní i krajské úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů občanská výchova a rodinná výchova, v chemii a ve fyzice na 2. stupni a v cizích jazycích na 1. i na 2. stupni základní školy byly charakteristické spíše frontálním stylem výuky, bez aktivního zapojení žáků do procesu učení. Naopak výuka sledovaných předmětů na 1. stupni, výuka českého jazyka, dějepisu, přírodopisu, matematiky a informatiky na 2. stupni byla založená převážně na aktivním učení, s důrazem na rozvoj komunikativních i sociálních dovedností žáků.

Školní družina a školní klub

Realizace činnosti školní družiny a školního klubu

Školní družina a školní klub svým pojetím, realizovanou výchovně-vzdělávací činností a organizovanými mimoškolními aktivitami navazují na vzdělávací program školy. Žáci zapsaní ve školní družině i ve školním klubu se pravidelně mimo jiné účastní i četných akcí pořádaných školou.

Povinná dokumentace vztahující se k činnosti školní družiny a školního klubu je řádně vedena a průkazným způsobem zachycuje průběh vzdělávání a výchovy.

Činnost školní družiny a školního klubu vychází z pečlivě zpracovaných ročních plánů, na které navazují plány měsíční a ve školní družině i plány týdenní. Plánované činnosti a akce jsou pravidelně kontrolovány, vyhodnocovány a činnost obou zařízení je operativně přizpůsobována konkrétním podmínkám a potřebám dětí. Plány činnosti jednotlivých zájmových útvarů školního klubu vypracovávají jejich vedoucí a zaznamenávají je v *Deníku* příslušného kroužku. Školní družina i školní klub vzájemně spolupracují při plánování a organizaci akcí a soutěží.

Aktivity školní družiny a školního klubu podporují rozvoj společenského a kulturního chování dětí a vhodně doplňují výchovně-vzdělávací práci školy.

Organizace a průběh činností ve školní družině

Organizace pobytu žáků ve školní družině vychází z konkrétních podmínek, navazuje na organizaci vyučovacího dne a průběžně je přizpůsobovaná potřebám, zájmům a aktuálnímu stavu žáků. V době konání inspekce bylo k pravidelné docházce zapsáno 105 žáků, čímž nebyla povolená kapacita (125 žáků) překročena. Jednotlivé činnosti jsou dány denní skladbou zaměstnání, která v průběhu týdne obsahuje činnosti odpočinkové, rekreační a zájmové aktivity, včetně přípravy na vyučování. Plynulý průběh organizovaných činností částečně negativně ovlivňovala různá doba příchodu žáků do družiny v závislosti na ukončení vyučování, dřívější odchody, např. dojíždějících žáků, či odchod některých žáků do zájmových kroužků. Těmito skutečnostmi přizpůsobovaly vychovatelky společné činnosti. Pro realizaci odpočinkových činností, jež byly zařazovány většinou po obědě a dále v průběhu odpoledne, byly využívány vlastní prostory školní družiny, školní hřiště a venkovní prostranství v areálu školy. Připravená nabídka aktivit byla pro žáky motivující a dávala jim možnost výběru činnosti podle jejich zájmu, čímž podporovala rozvoj jejich spontánního projevu. Zvolenými metodami a formami práce vychovatelky podporovaly vlastní seberealizaci dětí, rozvíjely jejich pracovní a výtvarné dovednosti i fantazii. Při sledovaných aktivitách panovala tvůrčí a klidná atmosféra. Zájmová činnost, orientovaná na rozvoj osobnosti dětí, byla realizována jako individuální a spontánní aktivita. Někteří žáci navštěvují zájmové kroužky organizované školním klubem. Rekreační činnosti byly realizovány většinou venku na školním hřišti (pohybové sportovní aktivity) nebo na prostranství před školou (malování na chodníku). Průběžnou motivací se vychovatelkám většinou dařilo spontánně zapojovat žáky do připravených činností. Při tom vždy respektovaly osobnost žáků i jejich momentální potřeby. Komunikace mezi žáky a vychovatelkami i mezi žáky navzájem byla bezkonfliktní.

Organizace a průběh sledovaných činností ve školní družině byly celkově velmi dobré.

Organizace a průběh činností ve školním klubu

V letošním školním roce školní klub uskutečňuje výchovně-vzdělávací a rekreační činnost pro 420 žáků školy (stav k 30. 4. 2003). Je otevřeným zařízením a umožňuje pravidelnou

i příležitostnou účast všem zájemcům (žákům, rodičům) na pořádaných volnočasových aktivitách a akcích. Dominantní činností klubu jsou pravidelné zájmové aktivity organizované formou zájmových útvarů, které probíhají v průběhu pracovního týdne. Děti tak mají možnost výběru z 24 zájmových útvarů sportovních (11), výtvarných (5), hudebních (2) a vzdělávacích (6). Převažující je zájem žáků o sportovní aktivity.

Při sledování činností zájmových útvarů se po sdělení cíle a navození pozitivní pracovní atmosféry začaly rozvíjet činnosti žáků organizované podle zaměření zájmového útvaru buď společně, nebo individuálně. Použité metody a formy práce odpovídaly zásadám pedagogiky volného času. Žáci byli k zapojení do velmi dobře připravené práce promyšleně motivováni. V převážné části hospitovaných zájmových útvarů u nich vychovatelky posilovaly sebedůvěru, vzájemný respekt a toleranci. Realizované činnosti v jednotlivých zájmových útvarech rozvíjely u dětí pohybové, hudební a výtvarné dovednosti a fantazii. Žáci měli možnost vlastního spontánního výtvarného vyjádření, prohlubovali si již získané dovednosti i znalosti, spolupracovali mezi sebou a měli možnost porovnávat výsledky své práce. Z průběhu jednotlivých hospitovaných zájmových aktivit a chování žáků i vedoucích kroužků byla zřejmá příjemná a pohodová atmosféra.

Organizace a průběh sledovaných činností ve školním klubu měly celkově velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Soulad rozhodnutí o zařazení do sítě škol se zřizovací listinou

Rozhodnutí MŠMT, č. j. 13 683/02-21, kterým se mění zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, ze dne 5. 6. 2002 s účinností od 1. 6. 2002 je v souladu se Zřizovací listinou ze dne 20. 6. 2001 ve znění Dodatku ke zřizovací listině Základní školy Velké Opatovice, okres Blansko, schváleného Městským zastupitelstvem ve Velkých Opatovicích dne 22. 8. 2001, a Dodatku ke zřizovací listině ze dne 22. 5. 2002.

Tematická inspekce

V rámci komplexní inspekce byla realizována tematická inspekce *Sledování a hodnocení průběhu vzdělávání cizinců na území ČR*. Zjištění z této tematické inspekce, která probíhala i v jiných školách, budou souhrnně zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2002/2003.

Další aktivity školy

Škola hraje významnou roli v životě obce a na vytváření pocitu sounáležitosti s obcí je vedením školy kladen velký důraz. V úzké spolupráci se zřizovatelem škola pravidelně organizuje řadu kulturních a sportovních akcí, spolupracuje s Městským kulturním střediskem, Sborem pro občanské záležitosti, Městským muzeem, Klubem českých turistů, poskytuje tělocvičnu, školní sportovní areál i bazén veřejnosti. Mimořádná je spolupráce školy s Ústavem sociální péče ve Velkých Opatovicích. Na základě vzájemných návštěv se žáci učí přirozené spolupráci, vzájemné pomoci a toleranci.

Pro své žáky škola organizuje velmi bohatou mimoškolní činnost. Na organizaci některých kroužků v rámci činnosti školního klubu se podílejí i další subjekty (např. *Keramický kroužek* – místní SOŠ a SOU tradičních řemesel). Na veřejnosti se v rámci výše uvedených akcí prezentuje školní pěvecký sbor, divadelní kroužek i žáci z jednotlivých tříd. Žáci 9. ročníku

jsou vedeni formou patronátu k péči o nejmladší žáky, pravidelně pro ně pořádají *první zvonění* (přivítání v první den školy) a *slavnost slabikáře*.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Rozhodnutí MŠMT, č. j. 13 683/02-21, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. června 2002, ze dne 5. června 2002*
2. *Zřizovací listina ze dne 20. června 2001*
3. *Dodatek ke zřizovací listině Základní školy Velké Opatovice, okres Blansko, schválený Městským zastupitelstvem Velké Opatovice dne 22. srpna 2001*
4. *Dodatek ke zřizovací listině ze dne 22. května 2002*
5. *Třídní knihy všech tříd ve školním roce 2002/2003*
6. *Třídní výkazy a katalogové listy všech tříd pro školní rok 2002/2003*
7. *Školní řád ZŠ Velké Opatovice doplněný, projednaný a schválený pedagogickou radou dne 28. dubna 2003*
8. *Rozvrh hodin všech tříd platný pro školní rok 2002/2003*
9. *Záznamy z pedagogických rad ve školním roce 2002/2003*
10. *Protokoly o konání komisionálních zkoušek ve školním roce 2002/2003*
11. *Inspekční zpráva č. j. O-12-01/9798-311/97 ze dne 14. listopadu 1997*
12. *Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2001/2002*
13. *Výroční zpráva o poskytování informací za rok 2002*
14. *Hlavní úkoly školy ve školním roce 2002/2003 ze dne 3. září 2002*
15. *Koncepce rozvoje Základní školy ve Velkých Opatovicích z roku 2002*
16. *Týdenní plány práce ve školním roce 2002/2003*
17. *Týdenní plány práce vedení školy ve školním roce 2002/2003*
18. *Plány práce uvádějících učitelů ve školním roce 2002/2003*
19. *Záznamy ze schůzek předmětových komisí a metodického sdružení učitelů 1. stupně ve školním roce 2002/2003*
20. *Záznamy z hospitací realizovaných vedením školy ve školním roce 2002/2003*
21. *Úvazky pedagogických pracovníků ve školním roce 2002/2003*
22. *Plán spolupráce ZŠ Velké Opatovice a ZŠ Cetkovice ve školním roce 2002/2003*
23. *Plán spolupráce 1. mateřské školy, Velké Opatovice, Dlouhá 429, ve školním roce 2002/2003*
24. *Plán spolupráce 2. MŠ a ZŠ – 2002-2003*
25. *Rámcový plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na rok 2003 projednaný pedagogickou radou dne 13. ledna 2003*
26. *Přehled DVPP ve školním roce 2002-2003*
27. *Výkaz Škol (MŠMT) V3-01 o základní škole podle stavu k 30. září 2002*
28. *Tematické plány hospitovaných předmětů pro školní rok 2002/2003*
29. *Plán výchovného poradenství ve školním roce 2002/2003*

30. *Minimální preventivní program, Základní škola Velké Opatovice, Školní rok 2002-2003*
31. *Plán environmentální výchovy šk. rok 2002-2003*
32. *Individuální vzdělávací programy integrovaných žáků ve školním roce 2002/2003*
33. *Dokumentace žáků se specifickými vývojovými poruchami učení vedená ve školním roce 2002/2003*
34. *Plán práce metodického sdružení učitelů 1. stupně na školní rok 2002/2003*
35. *Klasifikační řád ze dne 2. září 2002*
36. *Hospodaření školy, plán práce ředitele Základní školy Velké Opatovice, Pod Strážnicí 499 z ledna 2003*
37. *Organizace základní školy ve školním roce 2002/2003 ze dne 9. října 2002*
38. *Statut žakovského parlamentu ZŠ Velké Opatovice ze dne 10. října 2002*
39. *Délka vyučovacích hodin a přestávek ve školním roce 2002/2003*
40. *Abecední seznam učitelů, kteří zajišťují výuku ve škole ve školním roce 2002/2003*
41. *Přidělení třídnictví a počty žáků v jednotlivých třídách, ZŠ Velké Opatovice, školní rok 2002 – 2003, stav k 15. 4. 2003*
42. *Výuka volitelných předmětů, ZŠ Velké Opatovice, školní rok 2002-2003, 2. stupeň – stav k 15. 4. 2003*
43. *Výuka cizích jazyků, ZŠ Velké Opatovice, školní rok 2002-2003, 2. stupeň – stav k 15. 4. 2003*
44. *Nepovinné předměty ve školním roce 2002/2003 (stav k 5. květnu 2003)*
45. *Přehled pravidelně vyučovaných hodin ve školním roce 2002/2003*
46. *Učební plán, ZŠ Velké Opatovice, školní rok 2002 – 2003, 1. stupeň*
47. *Plnění učebního plánu v jednotlivých ročnících, ZŠ Velké Opatovice, školní rok 2002 – 2003, 2. stupeň*
48. *Seznam předmětů dle typů vyučovaných ve škole ve školním roce 2002/2003*
49. *Výsledky žáků v soutěžích ve školním roce 2002/2003*
50. *Přehled výchovně-vzdělávací práce všech oddělení školní družiny ve školním roce 2002/2003*
51. *Zápisové listky žáků přihlášených k pravidelné docházce do školní družiny ve školním roce 2002/2003*
52. *Docházkové sešity všech oddělení ve školním roce 2002/2003*
53. *Celoroční plán práce 1. – 5. oddělení ŠD pro školní rok 2002/2003*
54. *Měsíční a týdenní plány práce 1. – 5. oddělení ŠD ve školním roce 2002/2003*
55. *Plán uvádění začínající vychovatelky do praxe pro školní rok 2002/2003*
56. *Hodnocení uváděných vychovatelek ŠD 2002/2003*
57. *Deníky docházky zájmových útvarů (Aerobic, Angličtina I, Angličtina II, Cákání, Cvičení s písničkou, Dívčí klub, Florbal I, Florbal II, Karate, Modeláři, Plavání, Počítače, Pohybové hry, Přípravka fotbal, Ranní plavání, Rybářský, Sportovní hry, Taneční, Volejbal, Výtvarný, Zpívanky, Šikulka) školní rok 2002/2003*
58. *Zápisní listky žáků přihlášených do všech zájmových útvarů ve školním roce 2002/2003*

59. Jmenné seznamy žáků zařazených do jednotlivých zájmových útvarů ve školním roce 2002/2003
60. Počty dětí v zájmových útvarech školního klubu při ZŠ Velké Opatovice (stav k říjnu 2002)
61. Počty dětí v zájmových útvarech školního klubu při ZŠ Velké Opatovice (stav k 30. dubnu 2003)
62. Školní klub – plán práce září 2002 – srpen 2003
63. Plán akcí na jednotlivé měsíce září 2002 – duben 2003
64. Údaje o zájmových útvarech ke dni 31. 12. 2002 ze dne 8. ledna 2003
65. Návštěvy (přehled hospitací) v jednotlivých kroužcích za měsíc listopad, leden, duben ve školním roce 2002/2003
66. Pracovní náplň vedoucí metodického sdružení pro školní rok 2002/2003

ZÁVĚR

Převážná část výuky ve škole je zajištěna kvalifikovanými učiteli, jejichž odborností vedení školy při přidělování úvazků promyšleně využívá. Nekvalifikovaní vyučující jsou cíleně motivováni k doplnění vzdělání. Systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků školy je velmi dobře promyšlený a efektivní. Kontrolní mechanismy pro všechny oblasti činnosti školy jsou nastaveny a jsou funkční. Zobecnování poznatků z kontrolní činnosti a jejich systematické využití pro další zkvalitňování práce školy není dosud zcela zažité. Řízení školy má jasná pravidla a je efektivní. Stanovené koncepční záměry jsou postupně naplňovány. Informační systém je propracovaný a zajišťuje včasný a úplný přenos informací uvnitř i vně školy.

Materiální podmínky školy umožňují realizaci vzdělávacího programu a plnění příslušných učebních osnov všech hospitovaných předmětů. Učebny, specializované laboratoře i odborné pracovny, s výjimkou chemie a fyziky, jsou vybaveny funkčně. Přestože jsou některé odborné učebny využívány jako učebny kmenové, jsou prostorové podmínky školy vzhledem k počtu žáků velmi dobré. Vybavení školy učebnicemi, učebními texty a pracovními materiály je průměrné. Na nižší úrovni je rovněž vybavení odbornou, naučnou metodickou literaturou pro učitele, videozáznamy, počítačovými programy a audiovizuální technikou (zejména na 2. stupni), která se nachází jen v některých třídách.

Způsob výuky cizích jazyků na 1. i na 2. stupni, občanské výchovy, rodinné výchovy, chemie a fyziky na 2. stupni byl založen spíše na tradičním pojetí, často bez aktivního zapojení žáků do procesu učení a s menším důrazem na rozvoj jejich klíčových dovedností a sociálních kompetencí. Ve výchovně-vzdělávací práci učitelů na 1. stupni, v českém jazyce, dějepisu, přírodopisu, matematice a informatice na 2. stupni byl většinou respektován činnostní charakter výuky požadovaný vzdělávacím programem, žáci byli vedeni k vytváření si přirozeně názorného a uceleného obrazu přírodního a společenského prostředí na základě získaných poznatků.

Školní družina a školní klub svou výchovně-vzdělávací činností a organizací různých aktivit v době mimo vyučování vytvářejí žákům velmi dobré podmínky pro účelné

a smysluplné využívání jejich volného času, poskytují prostor a odborné vedení pro naplňování jejich zájmů a potřeb. Nemalou měrou se podílí na plnění úkolů v oblasti prevence sociálně patologických jevů. Obě školská zařízení slouží účelu, pro který byla zřízena.

Od poslední inspekce v listopadu roku 1997, zaměřené na řízení školy, došlo k pozitivnímu posunu v oblasti plánování a vedení zaměstnanců, které jsou na příkladné úrovni. Škola si stále udržuje velmi dobrou úroveň v oblasti organizování chodu školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Zdeňka Nešetřilová	Z. Nešetřilová v. r.
Členové týmu	RNDr. Jaroslav Honza, CSc.	J. Honza v. r.
	PhDr. Helena Kneselová, CSc.	H. Kneselová v. r.
	Mgr. Jaroslav Krška	J. Krška v. r.
	PaedDr. Danuše Pytelová	D. Pytelová v. r.

Další zaměstnanci ČŠI

Ing. Jiří Koc, Helena Šmerková, Dana Haláková

Ve Znojmě dne 2. června 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 23. 6. 2003

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
PhDr. Jarmila Smetanová, ředitelka školy	J. Smetanová v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor školství	2003-07-08	135/2003
Město Velké Opatovice	2003-07-08	136/2003

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány
	-	